

• ИСТИҚДОЛ МУШОИРАСИ

Гулчехра ЖУРАЕВА

ИФТИХОР

Олпоқ отда учган париваш тушим
Рӯёга айланган бугуннинмикан.
Кўёшини компотдек тутган оғушиш
Юртимга озодлик сочган кунмикан.

Кўзгуда кўргандек Ширини Фарҳод
Ўзимас, эртамнинг экамолин кўрдим.
Косаси оқарган мамлакат обод,
Қахрамон халқиминг камолин кўрдим.

Шаҳарлар кўркига ҳангуманг хориж,
Янгидан дўнёга келмоқда Тошкент.
Олдига тушолмас ҳаттоқи Париж,
Гўзалик нахрида чўмийи тошган...

Олти ийл -- бамисоли ўтиди олти ой,
Олтмиш ийл юкини кўтарди ишлар.

**Бир неча кисса, туркум хикоялар, «Сўғед ўғлони»
ва «Ибн Сино» тарихий романларининг муаллифи
Максуд КОРИЕВ ётниши ёшга тўлди. Якнида «Ёзувчи»
нашириётида адабинг «Ойдин кечалар» номли
китоби чоп этилди. Унда ёзувчининг «Ойдин кечалар»
кисасининг кайта ишланган нусхаси, янги
хикоялари, бадиалири жамланган. Куйидага ушбу
тўлклинига кирган «Асов тўлклинилар» хикояси билан
танишасиз.**

Кеч куз. Аммо ҳаво илик,
ёқимтот. Ажиг тоф манзара-
ларидан кўнглим лол. Қаранг-
а, хув авани кумуш ранг
чўқилилардан қиси нафаси
анқир, сал пастроқда эса кўм-
кўк арчазорлар, ў ёркода
дўлана, наъматак, ёввойи
олча, тоголчаларнинг барлаг-
ри оғтобиши эмил, оловранг,
заъфарон, яна галати ранг-
ларга кириб товланди. Энг
пастда шўх, бедов, жўшкун
дарё. Ҳа, у ўзи алоҳида бир
дунё: гўё ўша қорли
чўқилилардан бошланниб, тог-
толчаларга урилиб, пишиб-ети-
либ, водийга ҳёт баҳшида
айлар. Бу ажиг манзараға
боки, кўзи қувонди киши-
нинг, табиатнинг мўъжиза-
корлигига, яратувчилигига
таксининг ўйиси.

Ажиг бир кўркам дунё.
Унинг ичидаги ёз -- иккадан
дэст-ўртоток -- мен ва Ак-
ром иккимиз ҳам табиат ман-
зараларига ошиши шайдо.

Шўх дарё ёқаси бўйлаб бо-
радик иддам. Дилим не учн-
дир беозота, нимандир сез-
гандай. Ута мағұнкор
гўзалик ичидаги қандайдир
хаяжон яширгандаги тюла-
да менга. Ўқтин-ўқтин
сайрайдаги қақнинг овози-
да ҳам, загизоннинг тимай
чарғиллашида ҳам бир гап бор-
дайди.

Дарё ёқасидаги азим ёнгок
ённада тўхтайнинг. Ҳа, йўл
юриб, анча хоригандик кор-
нимиз ози. Бироз тамадди
айлаб, дам олиш ниятида
ёнгок салкинига чўқамиш. Шўх
дарё мавзилиниб, жило билан
оқишини кўринг. Милтиларни
бир чекага кўйдик. Зарурят
туғилиб кўлганда бир-иккича
ўзумиз, холос. Бизнинг куро-
лимиз камера, фотопаплар.

Шу пайт дарё бўйида
тошлодаги айқачаларга
қўзимни тушиб копди. Ҳайрат-
дан лолмиз, табиатнинг бу
ажиг маҳмуклари бирар
думбок, ширин эдиларики, бор-
ирик шаршарини сираб, эрка-
лагинг келади. Қанийдай шун-
дай бўлса, Камера тўрвада,
бундай дамни ўқизмай юбо-
риши мумкин эмас.

Хорлиқчанча қочиқка ёпиш-
ман. Акром таҳжиги овни
килли, айқачанинг бирдан жаҳи
чикиб, газаб билан ташланниб
қолди. Бу ерда цирк ёки томо-
шаб майдони эмас, балиқ эркин,
ғоят табиий бир манзара,
бунакинги вазият жуда ҳам кам-
дан-кам учрайди. Чоткога неча
бор келган бўлслак, бунакиҳи ҳеч
каноҳи бўлган эмас.

Айқачалар ўйнаб-ўйнаш
зериқидар шекили, биттаси
дўймиллаб бис турган томонга
караб кела бошлади, кейин на-
ридаги кўмлоп жойга ўтиб кет-
ди. У ер бизга кўринмас эди.

Тўла суратга олиш максадида
тозига ўтишадиги туюла-
да менга. Милтиларни
бир чекага кўйдик. Зарурят
туғилиб кўлганда бир-иккича
ўзумиз, холос. Бизнинг куро-
лимиз камера, фотопаплар.

Мана, кинога олиш ҳам

бошланди. Қизиқ бир манзара.
Айик болаларининг бирни, айниска,
шўх, кургур шеригига
хечам тинчли бермайди. Ерага
агдариб, кипаларни, оғиз-бу-
рунларни тишлайди. Иккинчи
бўлса ўлгудек эринчок экан,
негадир жум турла оладими?
Шўх айниска бўлса, унга тинч-
ли бермайди, борган сари фоал-
лашади. Шеригининг нозирок
жойини қаттиқ тишлаб олди ше-

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Мана сизга онаизор, на киль-
син энди, қарайдик, боласини

асов тўлклинилар чирлир килиб
оқизиб кетмоқда. Бу ҳолатда

онаиси ўзини сугва, ўтга урмай,

индамай жум турла оладими?

Она айик шўх дарё оқимни ични

шабтоб билан боласи сари

интилар. Букириб жигаргўшаш-
сини чакирав, гёё эҳтиёт
бўлишига чорлагандай. Бедов

болосини кўрди-ю, у ҳам ўзини
бедов оқимга ташлади.

Максуд КОРИЕВ

АСОВ ТЎЛКИНЛАР

Фожининг энг оғири мана
шундан кейин бошланди.
Оқиб бораётган она айик шун-
дай шовкин-суронда ҳам бо-
ласининг ноласини эштандай,
кироғдаги боласига кўлиб, нималар-
дига деб хайрияр, жон ачиғида оқиб кетаётган
болосини суроғни саҳадати.

Биз бўлсан энди беозват-
ланнишадик, зеро, бундай
аънчилоҳатди, энди тўғриси,
хойимиздан бирарни томошада-
ни бўлди туролмас эдик.
Нима бўлсан ҳам, ноилоҳ
аъвалодига шўрлигни, оға-
нага ёрдан бермок керак. «Жуда
бўлмас кирғодига айик бол-
асини шублашади, тагини
хам сувга тушиб кетмасин»,
дигари Акром.

Гапим унга ҳам маъкул
тушиди шекилини, Акром
тусдатан кирғодига иккилини
предсидентни баҳолади.

Она айикни шу тогдаги
холатини сўз билан ифодла-
шидай кийин. Бенори она бун-
дай оғир, айнин гурбатда чи-
дай оғламида, қарасида, битта
болосини оқиб кетмоқда. Иккин-
чи оқиб, бўлсанда оғири
бўлсанда, оғирилардан ки-
ларни кўлганда, оғириларни
бўлсанда оғириларни кўлганда
бўлсанда, оғириларни кўлганда
бўлсанда оғириларни кўлганда
бўлсанда оғириларни кўлганда
бўлсанда оғириларни кўлганда
бўлсанда о